

## ***Deșteaptă-te, române !***

Imnul, ca specie literară, apărut din cele mai vechi timpuri, ca un cântec solemn de preamărire a zeilor, a eroilor legendari, lărgindu-și apoi conținutul, pentru ca, în secolul al XIX-lea, o dată cu formarea națiunilor, să apară imnurile naționale.

Acestea sunt cântece patriotice, solemne, adoptate de o țară sau alta, și care *exprimă idealurile de unitate națională ale unui popor, dorința de libertate și solidaritate a acesteia.*

În imnuri sunt prezente *invocațiile retorice, îndemnurile, se apelează la evocare sau la meditația solemnă.*

Toate aceste trăsături specifice imnului se întâlnesc și în poezia *“Deșteaptă-te, române !”* de Andrei Mureșanu, care, după Revoluția din decembrie 1989, a devenit imnul național al României.

Această poezie, fiind un imn, în primul rând, o operă lirică și autorul exprimă *în mod direct și propriile sentimente* de dragoste, de admirație, și de prețuire față de țară, *își exprimă propria opțiune* pentru libertate și unitate națională și se contopește cu idealurile poporului în numele căruia vorbește, dovadă fiind formele pronominale și verbele de persoana I plural : “*noi*”, “*ale noastre*”, “*nostru*”, “*să dăm*”, “*păstrăm*” etc.

Exprimarea directă este dovedită și de prezența unor substantive în vocative: “*române*”, “*mărețe umbre*”, “*preoți*”, “*români (din patru unghiuri)*” și a unor verbe la imperativ: “*deșteaptă-te*”, “*privești*”, “*uniți-vă*” etc., în felul acesta poetul adresând și anumite îndemnuri și dând poeziei un ton agitatoric, patetic, profetic și solemn.

*Prezența acestora (a îndemnurilor) este o altă trăsătură a imnului* și poetul îndeamnă mai întâi la deșteptare națională și la acțiune “*Deșteaptă-te române, din somnul cel de moarte*”, “*croiește-ți altă soartă*”. Este adresat apoi îndemnul ca românii să dovedească prin fapte că sunt urmașii demni ai romanilor, ca, spre final, să-și facă loc îndemnul la unitate națională (“*români din patru unghiuri/ Uniți-vă-n simțiri*”).

Această poezie fiind un imn, *poetul vorbește și despre idealurile de unitate națională și de libertate ale poporului. Astfel, în fața destinului, românii sunt uniți gata să sară "ca lupii-n stâne" pentru apărarea patriei, iar opțiunea lor este una singură ("Viață-n libertate, ori moarte! strigă toți"), preferând moartea glorioasă a unei robii umilitoare. ("Murim mai bine-n luptă cu glorie deplină/ Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nos't pământ").*

Pentru a fi mai convingător, *poetul apelează la evocare*, vorbind despre neîmplinirea idealului de unitate națională ("*oarba neunire*") pe care jură însă să-l ducă la împlinire contemporanii ("*jurăm să fim pururea frați*"), și despre robia îndurată de-a lungur veacurilor, pe care românii n-o mai acceptă sub nici o formă ("*vii nu o primim*", "*dar morți, numai o dăm*").

Ca în orice imn, *își fac loc și aici invocațiile și interogațiile retorice: „Desșteaptă-te, române”, „Priviți, mărețe umbre”, „N-ajunse despotismul...”, „N-ajunse iataganul” etc.*

În aceeași termeni patetici autorul pune în evidență motivele luptei și ale jertfei și reliefează unele trăsături ale poporului nostru: curajul, vitejia, dorința de libertate, de unitate, spiritul de sacrificiu, dragostea de patrie.

Calitățile de imn ale acestei poezii au fost intuite, încă de la apariția ei, de către Nicolae Bălcescu, care o considera „*Marseilleza românilor*”, datorită caracterului ei retoric de proclamație sau manifest.